

<p>Tuniyauvia Ublua: Saptaippa 2009</p>	<p>Ihuaqhaqtauffaan gnia Ublua: Aktuupa 17, 2019</p>	<p>Munariyaqaqtuq Kivraqtuiyi: Iluani Ihivriungniq Maniliqidjutinut Havaktiit</p>	<p>Pitquyaunikku Nampaa: 603</p>
<p>Nakataa: Kavamani Maniliqidjutiit Atugakhaa</p>			
<p>Pitquyaunikku Atia: Iluani ihivriungniq maniliqidjutiut havaktiit</p>			

1. ATUGAKHAQ

Tamainni inungnut ikayuutit Kavamatikkut hakugingnikhaqaqtut ayuittiaqhimayumin hivunilu iluani ihivriungniqhakkut maniliqidjutinut ilikkuuqhimayut havagviuyut kivraqtuiyitluunniit kavamanut atan'nguyaviliqidjutiniq.

Kavamatkut piliurniaqtut ikayuqlugitlu iluani maniliqidjutigun ihivriungvikhamik ilikkuuqhimayumik naunaiyaiyi kaffitaalauyaaqhaita hunavaluit, ihivriunglutik qanurittaaqhaitalu naunaiqlutik katimayiyunut hulidjutainni. Iluani ihivriungniq maniliqidjutinut ikayuutauyuq akhuuqhainirmun nakuuqpiqaqtumik, nakuuqpiqalunilu, maniliurnirmunlu, hakugingnikhaqaqlutiklu kiudjutivinikkut, qayarnautikkutlu munariliqidjutinik, nakuuyuniklu kavamaliqidjutiit tamainni kavamani havagviit kivraqtuivinggitnilu.

Iluani Ihivriungniq Maniliqidjutinut Havaktiit kiuvikhaqaqtut Maniliqiyimun titiqqiviliqidjutinik kiuvikhaqaqtutlu Kiuviilluaqtukhat Katimayitanut aulavikhatigun.

2. KANGIQHIDJUT

Iluani

ihivriungniq

maniliqidjutinut

Iluani ihivriungniq maniliqidjutinut ilikkuuqhimayut, kiuvikhaqaqtutlu uqaudjauyiuplutiklu hunamun piliuqhimayuq ikayuutikhaqyuaqvikhaannut nakuuhivalliavikhainnutlu katimayiyuyup auladjutikhainnut. Ikayuqpaktuq katimayiyumut iniktigutigiplugit havaagiyakhait pingmatta nakuuyumik auladjutivikhamik, taniqhutiklu piplutik ihivriuriami nakuuhivalliariamilu nakuudjutikhaat qayarnaktunik munaqhainirmun, iluani havaanggit kavamaliqidjutinggitlu.

3. PITQUYAUDJUT

Malikhugu una pitquyauyuq, Iluani Ihivriungnikkut Havaktiit havagviata, Maniliqiyitkut, havangniaqtuq maliklugitlu ihivriuliqiyit iluani maniliqidjutinut, auladjutikhanutlu qanuqlu havaktauyaaqhaita havaani ihivriungniitnik.

Ihivriungniagunghaqhiyutlu maniliqidjutinik havaklutiklu uqaudjauviliqinikkut kavamait havagviinnut kavamanut kivraqtuivinggitlu piumakpatta.

Ilaliutilutiklu ihivriugutimingnut, Iluani Ihivriungniq Maniliqidjutinut Havaktiit ihivriuqlutik iluani atanniqtuiviqagtunik havaktauyunilu qanuqtun havakpariaqhaita, pitquittaagtutlu nakuuhivallidjutikhanik havagviuyumun kavamait kivraqtuiyinuunniit iluani atanniqtuiviqagtunik. Pitquyauhimayuni anggiyumik uutuutiqagtut talvulluangmit ilikkuuqtunik havagviuyut kivraqtuiyutuunniit ihivriuqtauyunik, Iluani Ihivriungniq Maniliqidjutinut Havaktiit havagvia pitqutaaqtut nutaamik ihuaqhaqtauffaaqtukhamikluunniit taaffuminga Maniliqidjutinut Malikkuutaannik (FAM mik naunaittuq) pitquyainni.

Iluani Ihivriuqtiit Maniliqidjutinut havagviata ulapiqiuqanggittukhat ihumaliurnikkut havaani iluani ihivriungnikkut maniliqidjutinik, havaktillutik tuhaqtipkainikkutlu.

Tamaita kavamani havagviit kivraqtuiyingingitlu kavamanut maliktakhait haffuma pitqunia. Talvauvukli, kihiani, munariyaqaqtut kavamani havagviit kivraqtuiyingingitlu kavamanut atuliqtittinirmun ihuaqtunik iluani munarinirmun, havaqhimmaaqlutiklu ihuaqpiaqtunik nakuuqpiaqtumiklu pivikhamik ihivriuqvidjutimik hulidjutikhamunlu ihuaqpiaqtumik munaqhimmaagutimik.

4. PIVIKHAQAUTIKHAT

4.1. Munariyaqaqtut Kiuwilluaqtukhat Katimayiita

- 4.1.1. Kiuwilluaqtukhat Katimayiita, katimayiingnguqtut ikhivauqatauliqhuni Tugliuyuq Ministamun Maniliqiyini, anggingniaqtaaitlu ukiuq tamaat maniliqidjutit upalunggaiyaidjutikhait naunaigutilgit talvani ilangganni 4.1.2. ataani hunaniklu titiqqidjutit aadlangguqtuqhat upalunggaiyaidjutini. Tamaitkaluaqtiluni hulidjutini Munariyaqaqtut Kiuwilluaqtukhat Katimayiita, Tugliuyuq Ministamun Maniliqiyini Maniliqiyiryuaqluunniit piumattaagtut aadlanggavyaqtunik ihivriuqtauyukhanik humi ihumaliuqpatta nakuutqianiaqtukhamik.
- 4.1.2. Naunaidjutigiplugit pidjutihimmaagtut qayarnautit ihivriungniit katimaqattaagutainnitlu an'ngayuqhiit atan'nguyaitanut havagviinni kivraqtuiviinnilu kavamanut, Iluani Ihivriungniq Maniliqidjutinut Havaktiit upalunggainiaqtut tunihilutiklu Kiuwilluaqtukhanut Katimayiitanut, taapkuninga ukiuq tamaat akuni akuni

ihivriungnikkut upalunggaiyaidjutunik iniqhimayunik havaktiliqinirmunlu pitquyaudjutikhainik ihumaliuqhimayumiklu maniit avatqudjutiqanggittuniklu. Aadjiliuqhimayumik ihivriungnik maniliqidjutainnik upalunggaiyaidjutaannik piqaqqatlu ihuaqhaqtauyukhanik talvamilu, tuniyauhimagukhat Maniliqiyimun, Havagviannutlu Maniliqiyilluaq Kanatamun. Ukiuq tamaat maniliqidjutinut ihivriugutait upalunggaiyaidjutaita naunaipkaidjutiginiaqtut havaaqhaitigut tunilutiklu havaanut hivutiniit, ihivriuqtiit havaktiit humik iniktirudjutinik nakuuqpiaqtumik iniktqipiaqhimayunik, aadlaniklu ikayuutikhat pitquyauyukhatlu tamainnut upalunggaiyariiqhimayuniq ihivriungnikkut maniliqidjutinut; kihiani:

a) Havagviuyuq kavamani kivraqtuyinggitluunniit kavamanut piumattaaqtut pilihaaqhimayumik naunaqtaunggittumik ihivriungnirmun maniliqidjutinut ihivriuqvikhamik aadlanggavyaqtumikluunniit ihivriuqvikhamik, amigaiquummikluni havaagiyakhaq upalunggaiyaqhimayumun ihivriungnikkut maniliqidjutinut aadlangguqtauhimayuqhaqluunniit ihuaqhaqhimayut ihivriuqviuvikhanut ubluit. Piumaniq ihuinaarnahuginaqharmat ihivriuqtauniaqtauyukhamun maniliqidjutinut maniit avatqudjutilimaitaannutlu anggiqtauhimayumut ataani ilanga 4.1.1. qaan'ngani, havaaqhaq havaquniaqtaat Kiuwilluaqtukhat Katimayiitanut ihuaqhaidjutikhainnik; imaalu;

b) Tugliuyuq Ministamun Maniliqiyini Maniliqiyilluaqluunniit piumaniagungnaqhiyut aadlanggavyaqtumik ihivriugutikhamik kitumun havagviuyumun kivraqtuyumutluunniit kavamanut piumattaaqtutlu paliihimanit ihivriuqvikhainnik, aadjikkingguqlugit angunmut/arnamut havaagiyaannut malikhugu *Maniliqidjutinut Titiqqiviliqidjutait Maligaa* taaffumamiklu FAM Directive 913 Tammaiyut Maningniq Aadlanikluunniit Piutigiyayunik.

4.1.3. Pilluayuitunik taimaatun humi ihivriuqtauhimayumik Iluanilu Ihivriungnikkut Maniliqidjutinut Havaktiit angginggitkumikkiq pitquyauyumik ihivriuqtauhimayuqhamik maniliqidjutinut maliqhutikluunniit upalunggaiyaqhimayumik hulidjutikhamun, ihumagiyauyuq pitquniaqtaat Kiuwilluaqtukhat Katimayiitanut ihuaqhaidjutikhainnik.

4.1.4. Ihuidjutaudjutiqaqqat pipluni pidjutiviqaqhuni pittaalaqidjutiapluni Iluani Ihivriungnikkut Maniliqidjutinut Havaktiinnut ihumaliuriami havaaqhamun, havaanut upalunggaiyaidjutaanut tuhaqtipkainikkutluunniit iniktqhimayunut ihivriugutaannut, ihumagiyaudjut pitquniaqtaat Kiuwilluaqtukhanut Katimayiitanut ihuaqhaidjutikhainnik.

- 4.1.5. Ihuaqhaqhiyaami ihumagiyauyut talvani ilangginni 4.1.3. mi 4.1.4 milu qaa'ngani, Kiuuilluaqtukhanut Katimayiit havaquniagunnaqhiyait tamaita ikayuutiuvaktut, taapkuatlu piumayut ikayuutiumagumikkiqlu Tuglianit Ministamun Maniliqiyiinit, Maniliqiyilluaq, Ministaminluunniit Maniliqiyiinit.

4.2. **Munariqarniq Iluani Ihivriungnikkut Maniliqidjutinut Havaktiit**

- 4.2.1. Iluani Maniliqidjutinut Ihivriungniq Havaktiit havangniaqtut hulidjutikhainni malikhugu Atuinnaqpagainnik Ayuittiarnikkut Atuqpagainnik Iluani Maniliqidjutinut Ihivriungniqhakkut, akhuuqhaidjuraa Havagvikyuaq Iluani Ihivriuqtiinnit. Iluani Maniliqidjutinut Ihivriungniqhakkut Havaktiit piniagunnaqhiyutlu, ihuangniarman tamainnut kitumut ihivriungnikkut, pilutiklu aadlanik atuqpaktauyunik atuqtauvaktainnik ayuittiaqhimayut katimayiuyut taapkuatut Iitagidjutiqaqtunik Ayuittiaqhimayut Kititiriyit Maniliqidjutinut Kanatami, Katimayiuyut Atiliurhimayut Ihuinaarnikkut Ihivriuqtiit, Katimayiuyut Atililiurhimayut Kukiktunik Ihivriuqtiit, taapkuatlu Qaritaualiqiyit Maniliqidjutinutlu Ihivriungnikkut Munariniqaqtut Katimayiita.
- 4.2.2. Ikinikkut, tamaita iluani maniliqidjutinut ihivriungniq havakpagait Kavamatkut maliktuqhat ayuqhautaidjutikhaagut, havattiagikpiaqtumik, upalunggaiyainirmun, havaktaunikkut tuhaqtipkainikkutlu iniqhimayunik atuqpagainnik Havagvikyuaq Iluani Maniliqidjutinut Ihivriuqtiit.
- 4.2.3. Iluani Maniliqidjutinut Havaktiit upalunggaiqtuqhat havaglutik aadlatkiingnik iluani maniliqidjutinut ihivriungnikkut kavamait havagviinniq kivraqtuyinggitlu kavamanut pidjutihimaaqlutik havaglutiklu aadlanggavyaktunik havaaqhat qakugungugaiqpat pitquiqpatta Tugliata Ministamin Maniliqiyiinit, Maniliqiyilluaq, Tugliuyutluunniit havagviinnut kivraqtuivinggitnitlu kavamanut. Taapkuat maniliqidjutinut ihivriuqtauvaktut piyuqhat imaa:
- Malikpagaqhainnik ihivriugutait, ihumaliugutauniaqtut malikkuutikhat aittuutikkut anggurunmik aadlamikluunniit anggiqtauhimayut aadlani katimayiuyuni malikhautikhatlu maliguarutitlu piyuqhat hulidjutikhamut havaaqhaqluunniit titirarhimayumik anggurunmi tahapkunanit aadlat katimayiuyut Kavamatkutluunniit, maliktauyaaqhaita tamainnit ilaudjutiqaqtunit.
  - Auladjutinut/havaagiyauyunilu ihivriungniit, ihivriuqpagainnik nakuuqpiaqtumik atuqyuangnaittuq (ikayuutit atuqlugit talvamin anivianitnit) auladjutit titiqqiviliqidjutitlu havakpagainnik; havaktaarnikkut itquumakpiaqtumiklu

maniliqidjutit auladjutinutlu naunaiyautainnik;
munarittiarnikkutlu tamayat; malikhugitlu maligaqhat,
maliguararhat kaantraanggitlu; ihumaliurlutilu iluani munaqutit
nakuuyaaqhaita havagiahaitalu nakuuyumik taimaa
piyuqhaungmatta.

- Maniliqidjutinut ihuaqtut havaaqhait ihivriupaktainnik ikayuutigiyauyut titiqqidjutit maniliqidjutinut titiqqaita Kavamatkutluunniit maniliqidjutit utirutikhainnik, piyuqhat ihuaqtunik taapkuninga maniliqidjutinut titiqqaita utirutikhaitlu ihuaqpiaqtukhat malikhimayutlu atuqpagainnik maligaitlu malikhugit.
- Ihivriungniit maniliqidjutinut ihivriugutaita, piupayaungginnaqtut an'ngayuqhiinnit atan'nguyainnit takudjutilluaqlugitlu ihuittumik havaktauhimayut. Imaatun pigumik iluani kukiktut, ihuittumik atuqpaktut nanminigiyauyunik, ihuinaaqtuq ihumagiyauyumut.
- Uqaudjauyiuyit havaktiit, piupaniagungnaqhiyait an'ngayuqhiinnit atan'nguyait Maniliqiyilluaqluunniit, piyuqhat uqaudjauyiulutik iluani munaqhinikkut, qayarnaktunik hakuingniqhimayunitlu, nakuuqpiaqtumik munariniqaqlutik nakuuyuniqlu kavamaliqidjutitutik ikpingnaqtutigut pittiarahuarnirmunlu, takudjutikpiaqlutik havaagiktiuyut, naunaiqlugitlu havaagiyainnik, kukiktaililitik qayarnaqtuniklu munaqhilutik.

4.2.4. Pitinnatik iniktirutimik tamainnut ihivriuqtauyut, nalvaaqhimayait pitquyaitlu uqaqtauniaqtut, iniqtiqhimainggittunik, an'ngayuqhiit atan'nguyainnut, Tugliuyumutlu havagvianni kivraqtuiyinuutluunniit kavamanut kituni ihivriuqtauyuni.

Atan'nguyait tuniyauniaqtut hivituyumik kiudjutikhainnut uqaqlutikluunniit nalvaaqtainnik ihivriugutauyumut.

4.2.5. Ihivriuqtillutik, Iluani Maniliqidjutinut Ihivriuqtiit Havaktiit pidjutihimmaqtuqhat tuhaqtipkainikkut taapkunanut an'ngayuqhiit atan'nguyainnut ihivriuqtiit havagvianni.

4.2.6. An'ngayuqhiit atan'nguyait ilaliutiyuqhat kiudjutainni pitquyaungmat maliqhugu ilangginni 4.2.4., hulidjutikhainnik upalunggaiyaqhimayumik ihuaqhaqtauyaami qun'ngiaqtauhimayuq ikiniqaqtuq, atulitittiniaqtutlu upalunggaiyaidjutaa tuulliqhimaittumik. Kingguliq ihivriungnikkut titiraa ilaliutihimayuqhaq atan'nguyaita kiudjutaa malikhugu ilangginni 4.2.4. Hulidjutiqhaqanggitpat upalunggaiyaidjutaa ilaavikhaani kinggulirmi titiraanni, ihivriugutluunniit havagviat qin'ngigumikku ihivriuqtauhimayumut pitquyauniani, huuq piqanggittuq anggiqataunggittumikluunniit titiraqtauniaqtuq.

- 4.2.7. Tamaita iniqhimayut titiqqat tuniyauniaqtut an'ngayuqhiit atan'nguyainnut Tuglianutlu havagviannut kivraqtuiytluunniit kavamanut ihivriugtauyunut. Pigumik aadlanggavyaqtumik ihivriungnikkut, titiraq tuniyauniaqtuq kitumun piumayut ihivriugutikhamik. Aadjiliuqhimayumik tamainnik iniqhimayunik tittqanik aadlanggavyaqtuniklu titiqqat tuniyauniaqtut Tuglianut Ministamut Maniliqiyini, Maniliqiyilluaq, Kiuwilluaqtukhanut Katimayiita Havagvialu Kanatap Maniliqiyilluanga.
- 4.2.8. Iluani Maniliqidjutinut Ihivriungnikkut Havaktiit havangniaqtut naunaiyaqlutik ihivriugutauyunik, tuulliqyuanggillutiklu (piliuqhimangmat taimaatun hulidjutinahuaqtuni upalunggaiyaidjutaanni) ihivriuriami maligiaqhaita hulidjutiyauyut upalunggaiyaidjutaita tuniyauhmayunik kavamatkut havagviinnit kivraqtuiyinitluunniit kavamanut. Kituni pinggittut pitquyayuni unniutiyahungnguyut Tuglianut Ministamun Maniliqiyini, Maniliqiyilluaq tahapkunanutlu Kiuwilluaqtukhanut Katimayiinnut, ihumagiyauvikhaqaqqat, kihimi ukiumi atauhirmi pilluaqtaillinahuaqattaqhimaittukhat.
- 4.2.9. Titiqqat aadlanggavyaqtunik ihivriugutauyut havaqtait Iluani Maniliqidjutinut Havaktiinnit ilaliutiniaqtut pitquyayunik nakuuhivalliadjutikhainnut iluani havaktiinnut, talvalumiluunniit aadlanik hulidjutikhainik ihumaliuqtauniaqtuq ihuatqiyauvikhainnik, aadlaniklu pitquyayunik ihuaqtikhainnik maliklugit.
- 4.2.10. Iluani Maniliqidjutinut Ihivriungniq ikayurniaqtaat havaqatigiittiagilugit Havagviat Maniliqiyilluap tamainni ikayuutikhainnik kitunut katimayiuyunut havagviuyunut.
- 4.2.11. Iluani Maniliqidjutinut Ihivriungniq uqangniaqtut Havagviat Maniliqiyilluamat quyaginnaq, ihumagidjutiplugu Iluani Maniliqidjutinut Havaktiit, ihuaqhaqtaunggitpat pidjutiviqaqhutiklu Iluani Maniliqidjutinut Ihivriungnikkunnut' piyaami havaglugit havaqhait malikhugu ayuittiat atuqpagainik pitquyaudjut Havagvikyuata Iluani Maniliqidjutinut Ihivriugtiinnit.

4.3. Munariyaqaqtut Havagviit Kivraqtuuyitluunniit Kavamanut Ihvriuqtauligumik

- 4.3.1. Atanniqtuiqulugit havagiamingnik Iluani Maniliqidjutinut Havaktiit havagiamingnik ihivriungnikkut havaanggit munariyaqangniitlu, Tugliuyuq havagvingmi kituni ihivriuqtauyunit imaa piyuqhat taapkunanut Iluani Maniliqidjutinut Havaktiit tamatkiutilutik, ayurnautaiqaqlutik ihuaqtumiklu pittaalaqilutik tamainnut katimayiuyunut havagviuyunuit hulidjutainni, titiqqanut tutquqhimayunik, tamayainnut havaktutlu havaagivainniq.
- 4.3.2. Humi kitumi aadlanggavyaqtumik ihivriugutikhamik piumayauqpat iladjutiqaqtumik maniiyaqhimanahugiyayumik, ihuinaaqtuqaqtuq havattiaginggittuq, maliktauyuqhat unniutivinikkut pitquyayukhat unniutinikkutlu pitqudjutait FAM Pitquyaunia 913 Maniiyaqhimanikkut Aadlanikluunniit Piutigiyayunik malikkuutait maliktauyuqhat.
- 4.3.3. Aadlanggavyaqtuni ihivriuqtaudjutikkut, Tugliuyuq katimayiuyumut havagviuyumutluunnit ihivriuqtauyut piyuqhat aadlanut tuhaqtipkaiyuqhaunggittut malikkuutikhatlu maliktauyuqhat.
- 4.3.4. 180 ubluni atuqtillutik pilihaaqtamingniq iniqhimayumik titiqqamik unniudjutigiyayumik, an'ngayuqhiit atan'nguyait ihivriuqtauviinni unniutiyuqhat titiraqlutik Tugliuyumut Ministamun Maniliqiyini, aadjiliuqhimayumik tunihyuqhat Maniliqiyimut, Maniliqiyilluarmunlu, qanurinmanggaatlu ihuaqhaqidjutikhaanut piyuqhat tamaita hulidjutikhamiklu upalunggayaidjutikhamik pilutik ihuaqhaqtauyaami takudjutigiyayuuq ihuinaagut.
- 4.3.5. Maniliqiyi unniutiuqhaq Maniliqidjutinut Munaqtiit Katimayiinnut, pivikhaqaqqat, kihimi ukiuq tamaat ikinnahuaqvikhaqaqlutik taimaatun, tamainni maliktauhimanggittuni hulidjutikhainnik upalunggayaidjutikhainnik pilutik.